

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1989

Vyhlásené: 28.12.1989 Časová verzia predpisu účinná od: 01.12.1990 do: 31.12.1990

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

162

DEVÍZOVÝ ZÁKON

z 13. decembra 1989

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ ÚVODNÉ USTANOVENIE

Oddiel 1 Účel zákona

§ 1

Účelom tohto zákona je v devízovej oblasti vytvoriť podmienky pre účinnejšie zapojenie československého hospodárstva do medzinárodnej delby práce, pre rovnováhu platobnej bilancie a stabilitu kúpnej sily československej meny s cieľom postupného dosiahnutia jej zameniteľnosti a zabezpečiť ochranu celospoločenských záujmov.

Oddiel 2 Vymedzenie pojmov

§ 2

(1) Devízovými prostriedkami sú peňažné prostriedky v cudzej mene.

(2) Valutami sú peňažné prostriedky v cudzej mene vo forme bankoviek, štátoviek a obežných mincí.

(3) Devízami sú peňažné prostriedky v cudzej mene, ktoré sú na účtoch v tuzemských alebo zahraničných peňažných ústavoch alebo s ktorými možno nakladať na základe zahraničných platobných dokumentov [§ 3 ods. 1 písm. a)].

§ 3

(1) Na účely tohto zákona sa rozumejú:

- a) zahraničnými platobnými dokumentmi doklady, s ktorými je spojené právo na peňažné plnenie v cudzej mene (zmenky, šeky, akreditívy, poukážky, platobné karty a pod.),
- b) zlatom zlaté mince a zlato vo svetovo-obchodovateľných zliatkoch, ktorého rýdzosť je zaručená na tento účel svetovo uznávanou právnickou osobou odtlačkom jej značky alebo pripojeným osvedčením,

- c) cennými papiermi dokumenty, s ktorými je spojené právo týkajúce sa účasti na majetku (účasť, podielové listy a pod.), prevoditeľné čiastkové dlhopisy (štátu, verejných inštitúcií, bánk, priemyselných a iných podnikov), ako aj dividendové a úrokové kupóny a talóny,
- d) zahraničnými cennými papiermi cenné papiere týkajúce sa majetku v zahraničí, alebo ktoré boli vydané v zahraničí,
- e) devízovými hodnotami valuty, devízy, zahraničné platobné dokumenty, zlato, zahraničné cenné papiere a vkladné knižky znejúce na cudziu menu,
- f) devízovým účtom zúročiteľný majetkový účet devízového tuzemca v devízovom peňažnom ústave, na ktorom sú uložené devízové prostriedky.

(2) Ustanovenia tohto zákona týkajúce sa devízových hodnôt platia aj pre platobné dokumenty, s ktorými je spojené právo na peňažné plnenie v zahraničí v československej mene.

§ 4

(1) Devízovým peňažným ústavom sa na účely tohto zákona rozumejú banky a sporiteľne so sídlom v tuzemsku, ktorým Štátna banka československá udelila povolenia na obchodovanie s devízovými hodnotami a na vykonávanie platobného styku so zahraničím podľa osobitných predpisov.¹⁾ Banky a sporiteľne bez tohto povolenia majú pri zmenárenskej činnosti, ktorú sú oprávnené vykonávať podľa osobitných predpisov,²⁾ práva a povinnosti ustanovené týmto zákonom devízovému peňažnému ústavu.

(2) Iné právnické osoby, ktorým Štátna banka československá udelila povolenie na obchodovanie s devízovými hodnotami alebo na vykonávanie platobného styku so zahraničím podľa osobitných predpisov,³⁾ majú v rozsahu tohto povolenia práva a povinnosti ustanovené týmto zákonom devízovému peňažnému ústavu.

§ 5

Devízovým povolením je povolenie udelené devízovým orgánom podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona. Devízové povolenie možno vydať tiež na opakované úkony. Devízové povolenie sa udeľuje na žiadosť devízového tuzemca alebo devízového cudzozemca. Ak sa žiadosť o devízové povolenie týka úľavy z povinnosti ustanovenej týmto zákonom, toto povolenie sa udelí, ak by trvanie na jej dodržaní viedlo k ujme žiadateľa, ktorá by bola v nepomere k cieľom sledovaným týmto zákonom.

§ 6

(1) Devízovými tuzemcami sú fyzické osoby, ktoré majú v tuzemsku svoje bydlisko alebo sa tu zdržiavajú nepretržite aspoň po dobu jedného roka, a právnické osoby, ktoré majú v tuzemsku svoje sídlo. Ostatné fyzické a právnické osoby sú devízovými cudzozemcami.

(2) Za devízových cudzozemcov sa považujú takisto medzinárodné organizácie so sídlom v tuzemsku zriadené alebo vyvíjajúce činnosť v Československej socialistickej republike podľa osobitných predpisov,⁴⁾ pokiaľ ich činnosť nemá výhradne podnikateľskú povahu.

(3) Za devízových tuzemcov sa nepovažujú, aj keď sa v tuzemsku zdržiavajú dlhšie ako jeden rok, cudzí štátni príslušníci, ktorí sú

- a) registrovaní na Federálnom ministerstve zahraničných vecí ako členovia alebo pracovníci diplomatickej misie alebo konzulárneho úradu cudzieho štátu, členovia ich rodín alebo ich súkromné služobné osoby, ak je zaručená vzájomnosť v tomto cudzom štáte;

- b) zamestnancami medzinárodných organizácií, inštitúcií alebo orgánov na území Československej socialistickej republiky, a členovia ich rodín, ak je zaručená vzájomnosť v štáte, ktorého sú tieto osoby príslušníkmi;
- c) pracovníkmi obchodného zastupiteľstva devízového cudzozemca alebo podnikov so zahraničnou majetkovou účasťou pôsobiacich na území Československej socialistickej republiky, a členovia ich rodín, ak je zaručená vzájomnosť v štáte, ktorého sú tieto osoby príslušníkmi;
- d) v tuzemsku iba prechodne a výhradne na vykonanie určitých prác, za účelom štúdia na československých školách, liečenia, na získanie praxe alebo na vykonávanie činnosti v tuzemsku na základe medzinárodnej zmluvy, ako aj členovia ich rodín, dokiaľ tieto osoby nedostali od príslušných československých orgánov povolenie na trvalý pobyt.

Oddiel 3

Devízové orgány a ich pôsobnosť

§ 7

(1) Devízovými orgánmi podľa tohto zákona sú Štátna banka československá, Federálne ministerstvo financií, ministerstvá financií, cien a miezd republík a Federálne ministerstvo zahraničného obchodu.

(2) Pôsobnosť podľa tohto zákona vykonáva, pokiaľ nie je v jednotlivých ustanoveniach ustanovené inak,

- a) Štátna banka československá vo vzťahu k právnickým osobám, ktoré nie sú uvedené v odseku 2 písm. b) a c) a vo vzťahu ku všetkým právnickým osobám na úseku ich hmotných dovozov,
- b) Federálne ministerstvo financií pre oblasť vládnych úverov a vo vzťahu k rozpočtovým, príspevkovým a spoločenským organizáciám v pôsobnosti federácie, ako aj iným právnickým osobám v pôsobnosti federácie, ktoré sa nezaoberajú podnikateľskou činnosťou,
- c) ministerstvo financií, cien a miezd republiky vo vzťahu k rozpočtovým, príspevkovým a spoločenským organizáciám v pôsobnosti republiky, ako aj iným právnickým osobám v pôsobnosti republiky, ktoré sa nezaoberajú podnikateľskou činnosťou a vo vzťahu k fyzickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo pobyt na území tejto republiky.

(3) Ministerstvá financií, cien a miezd republík zabezpečujú devízové súpisy a podklady pre medzištátne rokovania o majetkovoprávných nárokoch, zabezpečujú vnútroštátne usporiadanie majetkov vyporiadaných na základe medzištátnych rokovaní a vykonávajú ďalšie úkony súvisiace s medzištátnym rokovaním o majetkovoprávných nárokoch.

DRUHÁ ČASŤ

RIADENIE DEVÍZOVÉHO HOSPODÁRSTVA

§ 8

(1) Vláda Československej socialistickej republiky určuje zásady devízovej politiky, ktorých návrh predkladá Štátna banka československá podľa osobitných predpisov.⁵⁾

(2) Pri vykonávaní devízovej politiky využívajú devízové orgány v rámci svojej pôsobnosti najmä devízové samofinancovanie a ekonomické nástroje.

(3) Za vykonávanie devízovej politiky zodpovedá Štátna banka československá najmä z hľadiska vývoja platobnej bilancie a kurzu československej meny.⁶⁾ Ostatné devízové orgány zodpovedajú za vykonávanie devízovej politiky v rámci svojej pôsobnosti ustanovenej týmto zákonom.

TRETIA ČASŤ
PRÁVA A POVINNOSTI DEVÍZOVÉHO TUZEMCA A DEVÍZOVÉHO CUDZOZEMCA

Oddiel 1
Ohlasovacia povinnosť

§ 9

(1) Devízový tuzemec je povinný ohlásiť príslušnému devízovému orgánu do evidencie:

- a) svoje peňažné pohľadávky a záväzky voči devízovému cudzozemcovi,
- b) svoje dedičské nároky voči devízovému cudzozemcovi,
- c) svoje nehnuteľnosti v zahraničí a majetkové účasti na podnikaní v zahraničí,
- d) svoje zahraničné cenné papiere,
- e) cenné papiere devízového cudzozemca, ktoré má vo svojej úschove alebo správe,
- f) tuzemské nehnuteľnosti devízového cudzozemca, ktoré spravuje,
- g) zmeny týkajúce sa hodnôt uvedených pod písmenami a) až f), ako aj ich zánik,

a to do 30 dní od vzniku peňažnej pohľadávky alebo záväzku alebo nadobudnutia uvedených hodnôt alebo odo dňa, keď sa o tom devízový tuzemec dozvedel. Pri peňažnej pohľadávke a záväzku súvisiacom so zahraničným pobytom devízového tuzemca - fyzickej osoby sa počíta táto lehota od jej návratu do tuzemska a devízovej evidencii podliehajú tieto pohľadávky a záväzky iba v prípade, že v čase návratu ešte trvajú.

(2) Ak sa z podnetu devízového cudzozemca začalo proti devízovému tuzemcovi súdne alebo iné právne konanie týkajúce sa záväzkov alebo hodnôt uvedených v odseku 1, podá o tom devízový tuzemec hlásenie devízovému orgánu do 30 dní odo dňa, keď sa o začatí tohto konania dozvedel. Ak sa má začať súdne alebo iné právne konanie týkajúce sa pohľadávok alebo iných hodnôt uvedených v odseku 1 z podnetu devízového tuzemca, ohlási túto skutočnosť devízový tuzemec do devízovej evidencie ešte pred začatím tohto konania.

(3) Povinnosť podľa písmen a) a g) a odseku 2 sa nevzťahuje na pohľadávky a záväzky právnickej osoby a fyzickej osoby – podnikateľa (ďalej len „podnikateľ“)^{6a)} oprávnenej podľa osobitných predpisov⁷⁾ na zahraničnohospodársku činnosť, pokiaľ sa vzťahujú na túto činnosť a sú určeným spôsobom zahrnuté v ich účtovníctve.⁸⁾

(4) Hláseniu podľa odseku 1 nepodliehajú pohľadávky a záväzky neprevyšujúce 2000 Kčs, ak ich predmetom nie je opakované plnenie. Ak pohľadávka alebo záväzok znie na cudziu menu, určí sa rozhodná devízová protihodnota pohľadávky alebo záväzku podľa príslušného kurzu určeného pre nákup devíz devízovým peňažným ústavom v kurzovom lístku Štátnej banky československej v deň, keď začína plynúť lehota určená pre hlásenie.

(5) Ak sa pohľadávka fyzickej osoby týka opakovaného plnenia (ako výživného alebo autorského honorára) a toto plnenie sa má uskutočniť prostredníctvom na to určenej právnickej osoby, ohlási pohľadávku na devízovú evidenciu táto právnická osoba.

(6) Vykonávací predpis môže ustanoviť ďalšie prípady, keď devízový tuzemec nemá povinnosť podľa odseku 1, určiť formu požadovaného hlásenia a predĺžiť lehotu, v ktorej sa má hlásenie uskutočniť, alebo určiť jej neskorší začiatok.

§ 10

Na výzvu devízového orgánu je devízový tuzemec povinný do 30 dní po tom, čo dostal túto výzvu, predložiť prehľad o svojich príjmoch a výdavkoch, ktoré mu vznikli v požadovanom období v súvislosti s jeho zahraničnou nehnuteľnosťou.

Oddiel 2

Starostlivosť o pohľadávky a iné hodnoty a sústredenie pohľadávok v tuzemsku

§ 11

(1) Devízový tuzemec je povinný starať sa o ochranu svojich pohľadávok voči devízovým cudzozemcom, svojich nehnuteľností v zahraničí a ostatných hodnôt, s ktorými je dovolené nakladať len s devízovým povolením (§ 26). Najmä je devízový tuzemec povinný domáhať sa splnenia svojich pohľadávok voči devízovým cudzozemcom v dobe splatnosti v mene, na ktorú znie pohľadávka. Ak je splatnosť pohľadávky podmienená právnym úkonom devízového tuzemca, je devízový tuzemec povinný bez odkladu potrebný právny úkon urobiť alebo požiadať o povolenie podľa odseku 3.

(2) Devízový tuzemec je povinný urobiť bez odkladu všetky úkony potrebné na to, aby suma zaplatená v zahraničí na úhradu jeho pohľadávky bola prevedená do tuzemska prostredníctvom devízového peňažného ústavu alebo dovezená do tuzemska a sústredená v devízovom peňažnom ústave v súlade s § 12 a 14.

(3) Vykonávací predpis môže ustanoviť, kedy devízový tuzemec nemá povinnosť uvedenú v odsekoch 1 a 2. V odôvodnených prípadoch môže byť devízový tuzemec tejto povinnosti zbavený udelením devízového povolenia.

Oddiel 3

Ponuková povinnosť a právo na kúpu devízových prostriedkov

§ 12

(1) Devízový tuzemec je povinný v lehote ustanovenej v odseku 4 ponúknuť devízovému peňažnému ústavu na kúpu získané devízové prostriedky za československú menu, a to

- a) právnická osoba v rozsahu vyplývajúcom pre ňu zo záväzných výstupov štátneho plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a devízového plánu (ďalej len „plán“) a právnická osoba, ktorá nemá určený záväzný výstup plánu, v rozsahu, ktorý môže byť určený vo vykonávacom predpise,
- b) podnikateľ v rozsahu, ktorý mu môže byť určený vo vykonávacom predpise,
- c) iná fyzická osoba než uvedená v písmene b) devízové prostriedky, ktoré presahujú celkovú protihodnotu 2000 Kčs podľa kurzu určeného pre nákup valút v kurzovom lístku Štátnej banky československej v deň, keď začína plynúť lehota ustanovená v odseku 4. Devízový peňažný ústav je povinný oznámiť devízovému tuzemcovi - fyzickej osobe na požiadanie, aká suma v príslušnej cudzej mene zodpovedá sume 2000 Kčs.

(2) Ponukovej povinnosti podľa odseku 1 nepodliehajú

- a) devízové prostriedky uložené na devízovom účte (§ 35 a 36), alebo ohľadne ktorých požiadal devízový tuzemec v súlade s týmto zákonom devízový peňažný ústav o ich uloženie na devízový účet,
- b) devízové prostriedky darované devízovému tuzemcovi - právnickej osobe alebo podnikateľovi,

c) devízové prostriedky kúpené od devízového peňažného ústavu do ich použitia na určený účel.

(3) Devízový tuzemec je povinný v lehote ustanovenej v odseku 4 ponúknuť devízovému peňažnému ústavu na kúpu zlato [§ 3 ods. 1 písm. b)] s výnimkou zlatých mincí.

(4) Ponukovú povinnosť podľa odsekov 1 a 3 je devízový tuzemec povinný splniť do 30 dní po nadobudnutí devízových prostriedkov alebo zlata alebo potom, keď sa o ich nadobudnutí dozvedel alebo keď sa stal devízovým tuzemcom. Devízový tuzemec - fyzická osoba je povinná splniť ponukovú povinnosť týkajúcu sa devízových prostriedkov a zlata, ktoré nadobudla počas svojho pobytu v zahraničí a doviezla ich do tuzemska, do 30 dní po svojom návrate zo zahraničia.

(5) Kúpa devízových prostriedkov v rámci ponukovej povinnosti aj mimo nej sa uskutočňuje podľa príslušného kurzu určeného v kurzovom lístku Štátnej banky československej pre nákup valút alebo devíz devízovým peňažným ústavom v deň, keď bola doručená devízovému peňažnému ústavu ponuka na kúpu. Rozhodujúci pre prepočet je však kurz platný v deň, keď devízový peňažný ústav devízové prostriedky dostal alebo keď boli devízové prostriedky zúčtované v prospech devízového peňažného ústavu zahraničným peňažným ústavom, ak k tomu dôjde až po dňodení ponuky na kúpu.

(6) Devízový tuzemec - fyzická osoba môže od devízového peňažného ústavu požadovať, aby cena zlata, voľne zameniteľných devízových prostriedkov, ako aj iných devízových prostriedkov v prípadoch ustanovených vo vykonávacom predpise jej bola uhradená v odberných poukazoch, ktoré upravujú osobitné predpisy.⁹⁾ Pre prepočet devízových prostriedkov je rozhodný príslušný kurz určený v kurzovom lístku Štátnej banky československej pre nákup valút alebo devíz devízovým peňažným ústavom v deň, keď devízový peňažný ústav devízové prostriedky dostal alebo keď boli devízové prostriedky zúčtované zahraničným peňažným ústavom v jeho prospech. Pri kúpe odberných poukazov za devízové prostriedky uložené na devízovom účte [§ 3 ods. 1 písm. f)] je rozhodujúci kurz určený pre nákup devíz v deň, keď devízovému peňažnému ústavu došla žiadosť devízového tuzemca o kúpu odberných poukazov. Pri predaji zlata môže devízový tuzemec požadovať, aby jeho cena mu bola uhradená v devízových prostriedkoch na uloženie na devízový účet.

(7) Devízový peňažný ústav je povinný ponúknuť Štátnej banke československej na kúpu za československú menu devízové prostriedky a zlato, ktoré kúpil od devízových tuzemcov a devízových cudzozemcov za československú menu, a to v rozsahu a spôsobom, ktorý určí Štátna banka československá vo vykonávacom predpise. Devízové prostriedky, ktorých protihodnotu zaplatil devízový peňažný ústav odovzdaním odberných poukazov, ktoré upravujú osobitné predpisy,¹⁰⁾ uhradí právnickej osobe, v ktorej mene sú odberné poukazy vydané, a to spôsobom zmluvne dojednaným s touto právnickou osobou.

(8) Ak devízový peňažný ústav odmietne devízové prostriedky od devízového tuzemca kúpiť, vydá mu o tom potvrdenie. Devízový tuzemec môže s týmito devízovými prostriedkami nakladať v tuzemsku i v zahraničí bez obmedzenia.

§ 13

(1) Ak devízový tuzemec - právnická osoba alebo podnikateľ ponúkne devízovému peňažnému ústavu devízové prostriedky, ktoré presahujú jeho ponukovú povinnosť podľa § 12 ods. 1 písm. a), a devízový peňažný ústav tieto prostriedky kúpi, má devízový tuzemec - právnická osoba alebo podnikateľ právo na spätnú kúpu týchto devízových prostriedkov. Devízový peňažný ústav je povinný písomne potvrdiť devízovému tuzemcovi - právnickej osobe alebo podnikateľovi vznik práva na spätnú kúpu a viesť o ňom evidenciu. Toto právo nemožno vymáhať v arbitrážnom konaní po uplynutí 10 rokov odo dňa predaja devízových prostriedkov, ak devízový peňažný ústav odmietne plniť svoj záväzok a odvolá sa na uplynutie tejto lehoty.

(2) Právo na spätnú kúpu devízových prostriedkov môže devízový tuzemec postúpiť inému devízovému tuzemcovi uvedenému v odseku 1.

(3) Devízové prostriedky získané spätnou kúpou môže devízový tuzemec previesť na devízový účet svoj alebo inej osoby uvedenej v odseku 1 alebo ho použiť na účely, na ktoré možno použiť devízové prostriedky na devízovom účte.

(4) Devízový peňažný ústav, ktorý kúpil devízové prostriedky uvedené v odseku 1 a predal ich Štátnej banke československej pri plnení ponukovej povinnosti podľa § 12 ods. 7, má právo na kúpu týchto devízových prostriedkov od Štátnej banky československej v rozsahu, v akom devízový tuzemec využil svoje právo na spätnú kúpu.

(5) Predaj devízových prostriedkov podľa odseku 1 sa uskutočňuje podľa kurzu určeného pre nákup devíz devízovým peňažným ústavom v kurzovom lístku Štátnej banky československej v deň tohto predaja a spätná kúpa podľa kurzu určeného pre predaj devíz devízovým peňažným ústavom v deň spätnej kúpy. Devízový tuzemec uvedený v odseku 1 môže dohodnúť s devízovým peňažným ústavom, že rozsah jeho práva na spätnú kúpu devízových prostriedkov sa určuje v československej mene.

§ 14

Devízový tuzemec - právnická osoba alebo podnikateľ, ktorá po splnení ponukovej povinnosti (§ 12) nepostupuje s devízovými prostriedkami, ktoré nepodliehajú ponukovej povinnosti podľa § 13, je povinná tieto prostriedky sústrediť v devízovom peňažnom ústave.

§ 15

Devízový peňažný ústav neskúma, či pri plnení povinnosti podľa § 12 bola dodržaná lehota ustanovená v § 12 ods. 4, a nezisťuje pôvod nadobudnutia ponúkaných devízových alebo ukladaných devízových hodnôt.

§ 16

(1) Vykonávací predpis môže obmedziť ponukovú povinnosť, ktorú má devízový tuzemec podľa § 12, alebo umožniť ďalšie spôsoby, ktorými ju možno splniť, ako aj predĺžiť lehotu na jej splnenie.

(2) Udelením devízového povolenia môže byť devízový tuzemec zbavený ponukovej povinnosti ustanovenej v § 12 alebo sa mu môže predĺžiť lehota na jej splnenie.

§ 17

(1) Devízový peňažný ústav je povinný predať za československú menu devízovému tuzemcovi - právnickej osobe devízové prostriedky, na ktoré má táto právnická osoba právo na základe záväzného výstupu plánu. O tomto práve vedie devízový peňažný ústav evidenciu.

(2) Predaj devízových prostriedkov podľa odseku 1 sa uskutočňuje podľa kurzu určeného v kurzovom lístku Štátnej banky československej pre predaj devíz devízovým peňažným ústavom v deň, keď bola devízovému peňažnému ústavu doručená požiadavka devízového tuzemca - právnickej osoby, aby jej boli devízové prostriedky predané.

(3) Devízový tuzemec môže použiť devízové prostriedky kúpené podľa odseku 1 iba na účel určený v záväznom výstupe plánu. Úspory dosiahnuté pri použití týchto prostriedkov na určený účel však môže devízový tuzemec previesť na svoj devízový účet (§ 35) alebo ich predať devízovému peňažnému ústavu s právom na ich spätnú kúpu (§ 13).

§ 18

(1) Devízový peňažný ústav je povinný predať devízovému tuzemcovi za československú menu devízové prostriedky, ktoré je oprávnený devízový tuzemec použiť podľa tohto zákona, vykonávacieho predpisu k nemu alebo devízového povolenia na platenie devízovému cudzozemcovi alebo do zahraničia.

(2) Právo uvedené v odseku 1 má aj devízový cudzozemec, ak je na základe tohto zákona, vykonávacieho predpisu k nemu alebo devízového povolenia oprávnený previesť do zahraničia devízovú protihodnotu peňažných prostriedkov v československej mene.

(3) Predaj devízových prostriedkov podľa odsekov 1 a 2 sa uskutočňuje podľa príslušného kurzu určeného v kurzovom lístku Štátnej banky československej pre predaj valút alebo devíz devízovým peňažným ústavom v deň, keď mu bola doručená požiadavka týkajúca sa tohto predaja.

§ 19

(1) Devízový peňažný ústav je povinný predať za československú menu devízovému tuzemcovi - fyzickej osobe devízové prostriedky za účelom platenia výdavkov spojených so zahraničnou cestou v rozsahu, v akom Štátna banka československá určila devízovému peňažnému ústavu uskutočňovať tieto predaje.

(2) Predaj devízových prostriedkov podľa odseku 1 sa uskutočňuje podľa príslušného kurzu určeného v kurzovom lístku Štátnej banky československej pre predaj valút alebo devíz devízovým peňažným ústavom v deň, keď devízový tuzemec zloží protihodnotu kupovaných devízových prostriedkov v československej mene v devízovom peňažnom ústave.

§ 20

Devízový peňažný ústav, ktorý predal devízové prostriedky pri plnení svojej povinnosti podľa § 17 až 19, má právo na kúpu týchto devízových prostriedkov za československú menu od Štátnej banky československej.

Oddiel 4

Obchod s devízovými hodnotami a platobný styk so zahraničím

§ 21

(1) S devízovými hodnotami obchoduje a platobný styk so zahraničím vykonáva Štátna banka československá¹¹⁾ a na základe a v rozsahu jej povolenia udeleného podľa osobitného predpisu¹²⁾ devízové peňažné ústavy a iné právnické osoby.

(2) Povolenie podľa odseku 1 netreba na poskytovanie peňažných služieb pošty v medzinárodnom styku.¹³⁾

§ 22

(1) Devízoví tuzemci môžu navzájom kupovať, predávať a zamieňať bez devízového povolenia devízové hodnoty len za účasti devízového peňažného ústavu. Štátna banka československá upraví vo vykonávacom predpise postup devízových peňažných ústavov pri uskutočňovaní týchto obchodov a môže určiť za akých podmienok môžu devízoví tuzemci uskutočňovať tieto obchody za účasti devízových cudzozemcov.

(2) Bez účasti devízového peňažného ústavu môžu bez devízového povolenia

- a) devízoví tuzemci kupovať, predávať a zamieňať devízové hodnoty, ktoré devízový peňažný ústav odmietol kúpiť (§ 12 ods. 8),
- b) devízoví tuzemci vzájomne kupovať, predávať a zamieňať zlaté mince.

(3) Devízový tuzemec, ktorý nie je devízovým peňažným ústavom, môže kúpiť, predať alebo zameniť devízové hodnoty v prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú odseky 1 a 2 iba na základe devízového povolenia. Vykonávací predpis môže ustanoviť ďalšie prípady, keď sa toto povolenie nevyžaduje.

Oddiel 5

Zmluvné prevzatie peňažných záväzkov

§ 23

(1) Devízový tuzemec sa môže bez devízového povolenia zmluvne zaviazat' na peňažné plnenie voči devízovému cudzozemcovi, ak na splnenie tohto záväzku môže použiť v súlade s týmto zákonom

- a) devízové prostriedky uložené na devízovom účte v devízovom peňažnom ústave (§ 35 a 36),
- b) devízové prostriedky, ohľadne ktorých má devízový tuzemec - právnická osoba alebo podnikateľ právo na spätnú kúpu od devízového peňažného ústavu (§ 13),
- c) devízové prostriedky, ktoré je devízový peňažný ústav povinný predať devízovému tuzemcovi - právnickej osobe v rozsahu záväzného výstupu plánu (§ 17),
- d) devízový úver dojednaný medzi devízovým tuzemcom - právnickou osobou alebo podnikateľom a devízovým peňažným ústavom,
- e) devízové prostriedky, ktoré je devízovému tuzemcovi - fyzickej osobe devízový peňažný ústav povinný predať podľa § 18 ods. 1 alebo § 19 ods. 1,
- f) devízové prostriedky, ktoré devízový peňažný ústav odmietol kúpiť od devízového tuzemca a vydal mu o tom potvrdenie (§ 12 ods. 8),
- g) devízové prostriedky, ktoré devízový tuzemec - fyzická osoba získa darom počas svojho pobytu v zahraničí.

(2) Devízový tuzemec, ktorý má na základe zmluvy doviezť tovar alebo poskytnúť služby zo zahraničia pre iného devízového tuzemca alebo ich obstarat', sa môže bez devízového povolenia zmluvne zaviazat' na peňažné plnenie voči devízovému cudzozemcovi zodpovedajúce tejto zmluve, ak devízový tuzemec, ktorému sa má dovezený tovar dodať alebo služby poskytnúť alebo obstarat' sa v zmluve zaviazal, že tento svoj záväzok uhradí v devízových prostriedkoch. Pri prevzatí tohto záväzku platí pre iného devízového tuzemca úprava podľa odseku 1.

(3) Devízový tuzemec sa môže bez devízového povolenia zmluvne zaviazat' na peňažné plnenie voči devízovému cudzozemcovi, ak na splnenie tohto záväzku možno použiť československú menu v súlade s medzinárodnou zmluvou o vzájomnom zúčtovaní v národných menách, ktorou je Československá socialistická republika viazaná.

(4) Devízový tuzemec - fyzická osoba zdržiavajúca sa so súhlasom československých úradov v zahraničí, ako aj jej rodinní príslušníci sa môžu počas tohto pobytu bez devízového povolenia zmluvne zaviazat' na peňažné plnenie voči devízovému cudzozemcovi, ak môžu splniť tento záväzok z prostriedkov, ktoré získala ona alebo jej rodinní príslušníci pri výkone pracovnej činnosti alebo povolania počas tohto zahraničného pobytu.

(5) V prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú odseky 1 až 4, sa môže devízový tuzemec zmluvne zaviazat' na peňažné plnenie voči devízovému cudzozemcovi iba po udelení devízového povolenia. Vykonávací predpis môže ustanoviť ďalšie prípady, na ktoré sa toto povolenie nevyžaduje.

Oddiel 6

Platenie v prospech devízových cudzozemcov v tuzemsku a platenie do zahraničia

§ 24

(1) Devízový tuzemec môže bez devízového povolenia platiť devízovému cudzozemcovi alebo komukoľvek v jeho prospech alebo platiť do zahraničia pri plnení záväzku:

- a) ktorý bol zmluvne prevzatý v súlade s § 23 tohto zákona,
- b) ktorý vznikol mimozmluvne v medzinárodnom obchodnom styku,¹⁴⁾ pokiaľ na platenie môže použiť devízové prostriedky, ktoré má na svojom devízovom účte alebo na ktorých spätnú kúpu je oprávnený podľa § 13,
- c) na ktorý je devízový tuzemec povinný podľa súdneho rozhodnutia alebo rozhodcovského rozhodnutia vykonateľného v tuzemsku.

(2) Devízový tuzemec môže ďalej bez devízového povolenia

- a) uhrádzať náklady pobytu devízového cudzozemca v tuzemsku v československej mene,
- b) plniť zákonnú vyživovaciu povinnosť voči devízovému cudzozemcovi v tuzemsku v československej mene alebo do štátu, ktorý je zmluvnou stranou medzinárodnej zmluvy upravujúcej vymáhanie a prevody výživného alebo v ktorom sa neuplatňujú devízové obmedzenia na tieto prevody do tuzemska alebo v ktorom sa pripúšťajú za podmienky vzájomnosti,
- c) platiť dôchodky a iné dávky sociálneho zabezpečenia do štátu, medzi ktorým a Československou socialistickou republikou platí medzinárodná zmluva o sociálnom zabezpečení,
- d) vrátiť plnenie uskutočnené devízovým cudzozemcom devízovému tuzemcovi bez právneho dôvodu,
- e) zaplatiť devízovému cudzozemcovi alebo v jeho prospech v československej mene kúpnu cenu tuzemskej nehnuteľnosti alebo hnutelnej veci zdedenej devízovým cudzozemcom, ak hnutelnú vec devízový cudzozemec predal pred skončením dedičského konania,
- f) platiť výdavky súvisiace so súdnym alebo iným právnym konaním v zahraničí, ktoré sa začalo proti devízovému tuzemcovi alebo devízovým tuzemcom pri plnení povinnosti podľa tohto zákona včítane výdavkov súvisiacich s právnym zastúpením.

(3) Povinnosť podľa odseku 2 písm. b) možno plniť do zahraničia v rozsahu určenom rozhodnutím súdu, súdnym zmierom alebo dohodou strán. Výšku vyživovacej povinnosti, do ktorej možno plniť do zahraničia na základe dohody strán a spôsob tohto plnenia ustanoví vykonávací predpis. Devízový tuzemec musí preukázať, že zákonná vyživovacia povinnosť trvá.

(4) V prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú odseky 1 až 3, môže devízový tuzemec platiť devízovému cudzozemcovi alebo platiť komukoľvek v jeho prospech alebo platiť do zahraničia len po udelení devízového povolenia. Vykonávací predpis môže ustanoviť ďalšie prípady, keď sa toto povolenie nevyžaduje.

§ 25

Devízový tuzemec môže platiť do zahraničia a prijímať platby zo zahraničia, pokiaľ z vykonávacieho predpisu alebo z povolenia Štátnej banky československej nevyplýva inak, výhradne prostredníctvom devízového peňažného ústavu.

Oddiel 7**Nakladanie s niektorými hodnotami****§ 26**

(1) Devízový tuzemec môže len s devízovým povolením

- a) nakladať so svojimi pohľadávkami voči devízovému cudzozemcovi,
- b) písomne uznávať svoje peňažné záväzky voči devízovému cudzozemcovi,
- c) nakladať so svojimi nárokmi na dedičstvo, ktoré sa prejednáva v právnom konaní vedenom v zahraničí,
- d) nakladať so svojimi zahraničnými cennými papiermi a cennými papiermi uloženými v zahraničí,
- e) prevádzať vlastnícke právo k cenným papierom na devízového cudzozemca,
- f) nakladať so svojimi nehnuteľnosťami v zahraničí.

(2) Devízové povolenie podľa odseku 1 sa nevyžaduje

- a) na nakladanie s hodnotami uvedenými v odseku 1 pre prípad smrti,
- b) na prevod pohľadávok alebo zahraničných cenných papierov na devízový peňažný ústav,
- c) na nakladanie s pohľadávkami právnickej osoby oprávnenej na zahraničnohospodársku činnosť podľa osobitných predpisov¹⁵⁾ s výnimkou pohľadávok, ktoré vznikli použitím devízových prostriedkov kúpených na základe záväzného výstupu plánu,
- d) na písomné uznávanie záväzkov právnickou osobou oprávnenou na zahraničnohospodársku činnosť podľa osobitného predpisu,¹⁶⁾
- e) na uznávanie peňažných záväzkov, ktoré možno platiť podľa § 24 bez devízového povolenia.

(3) Vykonávací predpis môže ustanoviť ďalšie prípady, keď sa devízové povolenie nevyžaduje.

(4) Devízový cudzozemec nemôže nadobúdať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam devízového tuzemca na území Česko-slovenskej federatívnej republiky s výnimkou dedenia a nadobudnutia nehnuteľnosti jej vydaním podľa zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd alebo vydražením podľa zákona č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby. Vláda Česko-slovenskej federatívnej republiky môže po dohode s vládou Českej republiky a vládou Slovenskej republiky nariadením ustanoviť podmienky, za ktorých devízový tuzemec môže výnimočne previesť vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam na devízového cudzozemca.

§ 27

Devízový tuzemec - fyzická osoba je povinná na výzvu devízového orgánu uvedeného v § 7 ods. 2 urobiť právne úkony potrebné na predaj svojich zahraničných cenných papierov a na prevod peňažných prostriedkov získaných pri tomto predaji do tuzemska.

Oddiel 8

Prevod dedičstva do zahraničia

§ 28

(1) Devízový cudzozemec môže previesť do zahraničia devízové prostriedky, ktoré zdedil, alebo devízovú protihodnotu peňažných prostriedkov v československej mene, ktoré zdedil alebo nadobudol predajom zdedených nehnuteľností alebo hnutelností do skončenia dedičského konania, ak

- a) nadobudnutie dedičstva bolo štátnym notárstvom potvrdené, schválené alebo vyporiadané a všetky poplatky týkajúce sa dedičstva boli uhradené a
- b) prevod sa má uskutočniť do štátu, v ktorom tieto prevody do tuzemska nepodliehajú devízovému obmedzeniu alebo sú podmienené vzájomnosťou.

(2) Pri splnení podmienok uvedených v odseku 1 si devízový cudzozemec môže bez devízového povolenia takisto

- a) previesť do zahraničia v cudzej mene úroky a výhry patriace ku zdedeným vkladom,
- b) previesť alebo vyviezť do zahraničia zdedené zlaté mince, pokiaľ predložil vyjadrenie právnickej osoby uvedenej vo vykonávacom predpise, že nejde o historické mince.

(3) Na prevod alebo vývoz zdedených peňažných prostriedkov a peňažných prostriedkov získaných predajom zdedených hnutelných a nehnuteľných vecí devízovým cudzozemcom do zahraničia a na vývoz zlatých mincí, na ktoré sa nevzťahujú odseky 1 a 2, a na vývoz zahraničných cenných papierov sa vyžaduje devízové povolenie vydané ministerstvom financií, cien a miezd republiky, na ktorej území sa konalo dedičské konanie. Ak štátne notárstvo nie je v tuzemsku príslušné na prejednanie dedičstva, vyžaduje sa devízové povolenie ministerstva financií, cien a miezd republiky, na ktorého území sa nachádzajú zdedené peňažné prostriedky alebo peňažné prostriedky získané predajom zdedených vecí v tuzemsku.

(4) Vývoz zdedeného zlata s výnimkou zdedených zlatých mincí upravuje § 32.

Oddiel 9

Dovoz a vývoz devízových a iných hodnôt

§ 29

Na dovoz devízových hodnôt do tuzemska nie je potrebné devízové povolenie.

§ 30

(1) Devízový cudzozemec môže vyvážať alebo prevádzať do zahraničia bez devízového povolenia devízové prostriedky, zahraničné platobné dokumenty a vkladné knižky znejúce na cudziu menu s výnimkou prípadu, keď ich získal v tuzemsku v rozpore s týmto zákonom.

(2) Devízový cudzozemec môže bez devízového povolenia vyviezť zlato [§ 3 ods. 1 písm. b)], ktoré do tuzemska doviezol a nechal si jeho dovoz potvrdiť orgánmi colnej správy, a zlaté mince takisto v prípade, že preukáže, že ich v tuzemsku nadobudol nákupom od právnickej osoby, ktorá je oprávnená na ich predaj. Vývoz zdedených zlatých mincí upravuje § 28 ods. 2 písm. b) a § 28 ods. 3.

(3) Cenné papiere môže devízový tuzemec vyviezť do zahraničia v cestovnom styku len s povolením Štátnej banky československej.

(4) Devízový tuzemec - fyzická osoba môže bez devízového povolenia pri svojej ceste do zahraničia vyviezť valuty a zahraničné platobné dokumenty uvedené v potvrdení devízového peňažného ústavu o tom, že mu ich predal, vydal alebo odmietol kúpiť, a ďalej valuty neprevyšujúce protihodnotu 2 000 Kčs podľa kurzu určeného v kurzovom lístku Štátnej banky československej pre nákup valút devízovým peňažným ústavom v deň, keď sa tieto valuty vyvážajú.

§ 31

Devízový tuzemec - fyzická osoba zdržiavajúca sa so súhlasom československých úradov v zahraničí za účelom pracovnej činnosti alebo výkonu svojho povolania, ako aj jeho rodinní príslušníci môžu po dobu tohto pobytu bez devízového povolenia vyvážať valuty, zahraničné platobné dokumenty a zahraničné cenné papiere, ktoré do tuzemska dovezli počas tohto pobytu. Tieto hodnoty sú povinní si nechať potvrdiť pri dovoze orgánmi colnej správy.

§ 32

(1) Na vývoz devízových hodnôt, na ktoré sa nevzťahujú ustanovenia § 30 alebo § 31, sa vyžaduje devízové povolenie Štátnej banky československej.

(2) Vykonávací predpis môže ustanoviť ďalšie prípady, keď sa devízové povolenie podľa odseku 1 nevyžaduje.

Oddiel 10

Vývoz a dovoz peňažných prostriedkov v československej mene a vkladných knížiek znejúcich na československú menu

§ 33

(1) Vývoz a dovoz platných československých bankoviek a mincí, ich prevod do zahraničia a zo zahraničia, ako aj vývoz a dovoz vkladných knížiek znejúcich na československú menu je dovolený len s devízovým povolením Štátnej banky československej.

(2) Bez devízového povolenia možno doviezť hodnoty uvedené v odseku 1, ktoré boli v súlade s týmto zákonom z tuzemska vyvezené.

(3) Na vývoz a dovoz vkladných knížiek na meno znejúcich na československú menu sa devízové povolenie nevyžaduje.

(4) Bez devízového povolenia môže devízový tuzemec - fyzická osoba a devízový cudzozemec - fyzická osoba vyviezť v cestovnom styku do zahraničia peňažné prostriedky v československej mene v sumách určených vo vykonávacom predpise a za podmienky, že ich dovezie späť do tuzemska.

(5) Vykonávací predpis môže ustanoviť ďalšie prípady, keď sa na vývoz a dovoz hodnôt uvedených v predchádzajúcich odsekoch nevyžaduje devízové povolenie.

Oddiel 11

Majetková účasť na podnikaní v zahraničí

§ 34

(1) Devízový tuzemec sa môže majetkovo zúčastňovať na podnikaní v zahraničí alebo prevádzať svoj majetkový podiel na zahraničnej právnickej osobe s podnikateľskou činnosťou na devízových

cudzozemcov len s devízovým povolením Štátnej banky československej vydaným po dohode s Federálnym ministerstvom financií a Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu.

(2) Majetkovou účasťou na podnikaní v zahraničí sa rozumie na účel tohto zákona majetkový podiel devízového tuzemca na právnickej osobe s podnikateľskou činnosťou, ktorá je devízovým cudzozemcom, alebo majetková účasť devízového tuzemca na podnikaní devízového cudzozemca, ak s touto účasťou je spojené právo devízového tuzemca podieľať sa na zisku a jeho povinnosť podieľať sa na strate vyplývajúcej z tohto podnikania.

(3) Vykonávací predpis, ktorý vydá Federálne ministerstvo financií, Štátna banka československá a Federálne ministerstvo zahraničného obchodu, môže ustanoviť, kedy sa povolenie podľa odsekov 1 a 3 nevyžaduje, a určiť náležitosti žiadosti o povolenie podľa odseku 1.

ŠTVRTÁ ČASŤ

DEVÍZOVÉ ÚČTY DEVÍZOVÝCH TUZEMCOV

§ 35

(1) Devízový peňažný ústav je povinný na žiadosť devízového tuzemca - právnickej osoby zriadiť jej devízový účet [§ 3 ods. 1 písm. f)] na uloženie devízových prostriedkov, ktoré nepodliehajú ponukovej povinnosti (§ 12), a to v cudzej mene určenej Štátnou bankou československou vo vykonávacom predpise podľa § 37 ods. 2.

(2) Devízové prostriedky získané za medzinárodné spojové služby sú sústredené na devízovom účte Federálneho ministerstva dopravy a spojov.

(3) Devízový tuzemec - právnická osoba môže devízové prostriedky na svojom devízovom účte používať bez obmedzenia.

§ 36

(1) Devízový peňažný ústav je povinný na žiadosť devízového tuzemca - fyzickej osoby zriadiť jej devízový účet [§ 3 ods. 1 písm. f)] na uloženie devízových prostriedkov v súlade s § 12, a to v cudzej mene určenej Štátnou bankou československou vo vykonávacom predpise podľa § 37 ods. 2.

(2) Príjmy v devízových prostriedkoch plynúce z podnikateľskej činnosti vedie devízový peňažný ústav pre podnikateľov oddelene od ostatných príjmov devízového tuzemca - fyzickej osoby v devízových prostriedkoch. Pre devízový účet zriadený podnikateľovi platia ustanovenia odsekov 1 a 3 obdobne.

(3) Devízové prostriedky na devízovom účte zriadenom podľa odseku 1 a 2 môže jeho majiteľ alebo v rozsahu jeho splnomocnenia iný devízový tuzemec - fyzická osoba používať bez obmedzenia.

(4) Devízové prostriedky na devízovom účte môže jeho majiteľ použiť na prevod na už zriadený alebo na ten účel novozriaďovaný účet iného devízového tuzemca alebo na svoj už zriadený alebo novozriaďovaný devízový účet v inom devízovom peňažnom ústave.

§ 37

(1) Devízové účty zriadené podľa § 35 a 36 sa úročia v mene, v ktorej sú vedené. Úrokové sadzby dohodne devízový peňažný ústav s majiteľom devízového účtu.

(2) Štátna banka československá vykonávacím predpisom upraví, v ktorých cudzích menách sú devízové peňažné ústavy povinné zriaďovať devízové účty, upraví postup pri vedení devízových účtov a určí zásady pre ich úročenie. Devízový peňažný ústav oznámi na požiadanie, v ktorých

iných cudzích menách zriaďuje devízové účty. Na cudzie meny, v ktorých vedie devízové účty, môže devízový peňažný ústav zamieňať devízové prostriedky zložené v ňom v inej mene.

PIATA ČASŤ

ÚČTY DEVÍZOVÝCH CUDZOZEMCOV

§ 38

(1) Devízový peňažný ústav je povinný na žiadosť devízového cudzozemca zriadiť mu záručiteľný účet v československej alebo v cudzej mene (ďalej len „cudzozemský účet“).

(2) Za cudzozemský účet sa považuje takisto vkladový účet v československých bankách a sporiteľniach v prípade, že sa vlastník účtu stal devízovým cudzozemcom, alebo preto, že ho devízový cudzozemec zdedil.

§ 39

(1) Devízový cudzozemec môže bez devízového povolenia skladat peňažné prostriedky v československej mene na svoj cudzozemský účet v československej mene, ako aj na rovnaké účty iných devízových cudzozemcov.

(2) Devízový cudzozemec môže bez devízového povolenia skladat valuty a devízy na svoj cudzozemský účet vedený v devízových peňažných ústavoch v cudzej mene, ako aj na rovnaké účty iných devízových cudzozemcov.

(3) Devízový tuzemec môže požiadať devízový peňažný ústav o zriadenie cudzozemského účtu pre devízového cudzozemca za účelom splnenia svojho záväzku.

(4) Pre platenie devízových tuzemcov na cudzozemské účty devízových cudzozemcov platia ustanovenia § 24.

§ 40

(1) Devízový cudzozemec môže bez devízového povolenia použiť devízové prostriedky, ktoré má uložené na svojom cudzozemskom účte vedenom v cudzej mene, na platby v tuzemsku aj do zahraničia.

(2) Devízový cudzozemec môže bez devízového povolenia použiť peňažné prostriedky, ktoré má uložené na svojom cudzozemskom účte vedenom v československej mene, na platby v tuzemsku.

(3) Devízový cudzozemec môže bez devízového povolenia previesť do zahraničia zo svojho cudzozemského účtu vedeného v československej mene výživné, ktoré v jeho prospech na tento účet zložil devízový tuzemec, a to v rozsahu, v ktorom môže byť toto výživné prevedené do zahraničia podľa § 24 ods. 2 písm. b) a ods. 3, a ďalej dedičstvo (§ 28).

(4) Na iné platby do zahraničia z cudzozemského účtu vedeného v československej mene, na ktoré sa nevzťahuje odsek 3, sa vyžaduje devízové povolenie Štátnej banky československej.

ŠIESTA ČASŤ**DEVÍZOVÝ DOHLAD, DEVÍZOVÁ KONTROLA A KONTROLA PRI VÝVOZE A DOVOZE HODNÔT****Oddiel 1****Devízový dohľad****§ 41**

(1) Devízový dohľad vykonáva Federálne ministerstvo financií. Pritom dohliada, či devízové orgány vykonávajú pôsobnosť zverenú im týmto zákonom v súlade s určenými zásadami devízovej politiky.

(2) Devízové orgány sú povinné poskytnúť Federálnemu ministerstvu financií pri vykonávaní devízového dohľadu na to potrebnú súčinnosť.

(3) Na závažné nedostatky zistené pri výkone devízového dohľadu upozorní Federálne ministerstvo financií devízový orgán, v ktorom k týmto nedostatkom došlo. Tento orgán je povinný zistené nedostatky odstrániť a podať o tom Federálnemu ministerstvu financií správu.

(4) Ak devízový orgán nezaistí dostatočnú nápravu podľa odseku 3, navrhne Federálne ministerstvo financií príslušnej vláde opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov.

Oddiel 2**Devízová kontrola****§ 42**

(1) Devízovú kontrolu vykonávajú v rámci svojej pôsobnosti Štátna banka československá a ostatné devízové orgány.

(2) Devízové orgány sledujú pri vykonávaní devízovej kontroly, či a ako sú plnené povinnosti ustanovené týmto zákonom, predpismi ho vykonávajúcimi a záväznými výstupmi plánu.

(3) Osoby, ktoré majú povinnosti podľa tohto zákona, sú povinné poskytnúť devízovému orgánu v súvislosti s devízovou kontrolou potrebnú súčinnosť, najmä mu podávať na výzvu hlásenia, správy a vysvetlenia k okolnostiam, ktoré majú priamy alebo nepriamy význam pre posúdenie prípadu s možnými devízovými dôsledkami, a predložiť na to potrebné doklady, ako aj umožniť orgánom vykonávajúcim devízovú kontrolu za tým účelom nahliadať do účtovných, evidenčných a iných dokladov. Zákonné ustanovenia o ochrane bankového tajomstva tým nie sú dotknuté.¹⁸⁾

§ 43

(1) Orgány vykonávajúce devízovú kontrolu môžu za porušenie ustanovení tohto zákona a vykonávacích predpisov k nemu uložiť, aby zistené nedostatky boli v určenej lehote odstránené.

(2) Ak takým porušením, ktorého sa dopustil devízový tuzemec - právnická osoba, bola spôsobená vážna ujma devízovému hospodárstvu, podá devízový orgán, ktorý vykonával devízovú kontrolu, návrh hospodárskej arbitráži na uloženie hospodárskej pokuty.¹⁹⁾

Oddiel 3**Kontrola dovozu a vývozu hodnôt upravených týmto zákonom****§ 44**

(1) Kontrolu dodržiavania ustanovení tohto zákona a vykonávacích predpisov k nemu o dovoze a vývoze devízových hodnôt (§ 2 a 3), československej meny a vkladných knížiek znejúcich na československú menu vykonávajú orgány colnej správy. Túto kontrolu uskutočňujú v súlade s predpismi o ochrane osobnej slobody a listového tajomstva.

(2) Orgány colnej správy sú oprávnené požadovať prihlásenie a predloženie dovážaných a vyvážaných hodnôt podľa tohto zákona a listových a iných zásielok, vykonávať vonkajšie a vnútorné prehliadky týchto zásielok, batožín, dopravných prostriedkov iba v prítomnosti majiteľa, odosielateľa alebo adresáta, ako aj osobné prehliadky. Zároveň môžu od osôb, ktoré dovážajú alebo vyvážajú také hodnoty, požadovať vysvetlenie a predloženie potrebných dokladov.

(3) Ak je dovoz alebo vývoz devízových hodnôt a československej meny viazaný na povolenie alebo podmienený potvrdením alebo iným dokladom, je dovážajúca alebo vyvážajúca osoba povinná tieto doklady pri dovoze alebo vývoze predložiť orgánom colnej správy.

§ 45

Listové zásielky odosielané do zahraničia, ktoré obsahujú devízové hodnoty, na ktorých vývoz treba devízové povolenie, peňažné prostriedky v československej mene a vkladné knižky znejúce na československú menu, je odosielateľ povinný pred podaním na poštovú prepravu predložiť príslušnému orgánu colnej správy na kontrolu podľa tohto zákona. Po vykonaní kontroly orgán colnej správy opatrí zásielku colnou uzáverou.

§ 46

(1) Orgány colnej správy prijímajú na hraničných priechodoch do úschovy hodnoty, na ktorých vývoz sa vyžaduje povolenie (§ 32 a 33), ak osoba cestujúca do zahraničia toto povolenie nemá a s prihliadnutím na miesto alebo dobu prechodu hraníc nemôže tieto hodnoty vrátiť do tuzemska alebo odovzdať do úschovy peňažnému ústavu. Orgány colnej správy môžu prevziať do úschovy uvedené hodnoty aj bez splnenia týchto podmienok.

(2) Úschova podľa odseku 1 sa spravuje Občianskym zákonníkom. Právo na vydanie predmetu úschovy však zaniká a tento predmet pripadne štátu, ak uschovateľ nepožiadá o jeho vrátenie do jedného roka odo dňa, keď orgán colnej správy prevzal predmet do úschovy.

§ 47

(1) V prípadoch, keď podľa osobitných predpisov²⁰⁾ platí oslobodenie od colnej prehliadky, nevykonáva sa ani kontrola podľa tohto zákona.

(2) Orgány colnej správy sú povinné na požiadanie písomne potvrdiť dovoz devízových hodnôt, ktorých vývoz bez devízového povolenia je podmienený podľa § 30 ods. 2 a § 31 ich predchádzajúcim dovozom.

SIEDMA ČASŤ
DEVÍZOVÉ PRIESTUPKY A KONANIE O DEVÍZOVÝCH PRIESTUPKOCH

Oddiel 1
Devízové priestupky

§ 48

Devízového priestupku sa dopúšťa ten, kto v rozpore s ustanovením tohto zákona

- a) nesplní ohlasovaciu povinnosť (§ 9, 10),
- b) nesplní svoje povinnosti určené pre starostlivosť o ochranu pohľadávok a ostatných hodnôt voči devízovým cudzozemcom (§ 11 ods. 1),
- c) nesplní povinnosť previesť do tuzemska sumu zaplatenú v zahraničí na úhradu jeho pohľadávok (§ 11 ods. 2),
- d) nesplní ponukovú povinnosť (§ 12),
- e) obchoduje s devízovými hodnotami (§ 21),
- f) zmluvne prevezme záväzok voči devízovému cudzozemcovi (§ 23),
- g) nakladá s pohľadávkou voči devízovému cudzozemcovi, s nehnuteľnosťami v zahraničí, so zahraničnými cennými papiermi a s cennými papiermi uloženými v zahraničí, ako aj s majetkovými nárokmi voči devízovým cudzozemcom (§ 26, 27),
- h) prevádza na devízových cudzozemcov svoje nehnuteľnosti a cenné papiere [§ 26 ods. 1 písm. e)],
- i) platí devízovému cudzozemcovi alebo v jeho prospech (§ 24, 25),
- j) zúčastňuje sa majetkovo na podnikaní v zahraničí alebo prevedie svoj majetkový podiel na tuzemskej alebo zahraničnej právnickej osobe na devízového cudzozemca (§ 34),
- k) vyváža devízové hodnoty (§ 30, 32),
- l) dováža alebo vyváža československú menu alebo vkladné knižky znejúce na československú menu (§ 33),
- m) neprihlási alebo nepredloží devízové hodnoty na výzvu orgánov colnej správy (§ 44 ods. 2), ak nejde o prečin alebo trestný čin.

Oddiel 2
Konanie o devízových priestupkoch

§ 49

Devízové priestupky prejednávajú národné výbory, a ak ide o devízové priestupky podľa § 48 písm. k), l), m), orgány colnej správy. Tieto orgány rozhodujú o devízových priestupkoch podľa osobitných predpisov, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

§ 50

(1) Orgány uvedené v § 49 môžu s prihliadnutím na spoločenskú nebezpečnosť uložiť:

- a) pokarhanie za devízové priestupky uvedené v § 48,
- b) pokutu až do výšky 10 000 Kčs za devízové priestupky uvedené v § 48 písm. k), l), m) s prihliadnutím na výšku vyvázaných, dovázaných, neprihlásených alebo nepredložených devízových hodnôt,
- c) pokutu až do výšky 10 000 Kčs, ak porušením povinnosti podľa § 48 písm. a) až j) vznikla československému devízovému hospodárstvu škoda, a určiť výšku pokuty s prihliadnutím na jej rozsah,

d) prepadnutie veci za devízové priestupky uvedené v § 48 písm. e), k), l), m).

(2) Trest prepadnutia veci možno za devízový priestupok uložiť samostatne alebo s iným trestom. Tento trest môže byť uložený len vtedy, ak vec, ktorá bola použitá na spáchanie priestupku alebo ktorá sa priestupkom získala, patrí tomu, kto sa priestupku dopustil.

(3) Trest prepadnutia veci nemožno uložiť, ak je hodnota veci neúmerná závažnosti priestupku.

§ 51

(1) Vec, ktorá bola použitá na spáchanie devízového priestupku alebo ktorá sa devízovým priestupkom získala, môže byť zhabaná, ak nepatrí osobe, ktorá sa priestupku dopustila, alebo ak nemožno túto osobu volať na zodpovednosť alebo ak je táto osoba neznáma.

(2) Zhabať nemožno vec, ktorej hodnota je neúmerná závažnosti priestupku.

Oddiel 3 Blokové konanie

§ 52

(1) Menej závažný devízový priestupok, ktorý bol spoľahlivo zistený, a ak nestačí napomenutie osobe, ktorá sa priestupku dopustila, môžu orgány uvedené v § 49 so súhlasom tejto osoby prejednať v blokovom konaní a uložiť blokovú pokutu až do výšky 1000 Kčs.

(2) Pri blokovom konaní možno uložiť okrem pokuty aj prepadnutie veci, ktorá bola na spáchanie devízového priestupku použitá alebo sa devízovým priestupkom získala.

(3) Ak osoba, ktorá sa priestupku dopustila, nesúhlasí s prejednaním priestupku v blokovom konaní alebo ak odoprie zaplatiť pokutu alebo podrobiť sa vysloveniu prepadnutia veci, prejednávajú orgány devízový priestupok podľa ustanovení § 49 až 51.

(4) Proti uloženiu pokuty v blokovom konaní sa nemožno odvolať.

ÔSMA ČASŤ VŠEOBECNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 53

(1) Pri plnení povinnosti na náhradu devízovej škody, ktorú spôsobil devízový tuzemec inému devízovému tuzemcovi porušením zmluvy, možno požadovať náhradu namiesto v československej mene v devízových prostriedkoch, v ktorých škoda vznikla. Devízovou škodou sa na tento účel rozumie majetková ujma spočívajúca vo vynaložení devízových prostriedkov, ktoré bolo spôsobené porušením zmluvného záväzku.

(2) Na splnenie povinnosti na náhradu devízovej škody možno použiť prevod práva na spätnú kúpu devízových prostriedkov podľa § 13 spolu so zaplatením náhrady škody v československej mene alebo devízové prostriedky na devízovom účte.

§ 54

Ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Československá socialistická republika viazaná.

§ 55

Na rozhodovanie o devízovom povolení podľa tohto zákona sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní.²¹⁾

§ 56

Vykonávacie predpisy k tomuto zákonu vydávajú v rámci jeho jednotlivých ustanovení spoločne Federálne ministerstvo financií a Štátna banka československá, pokiaľ tieto ustanovenia neustanovujú inak.

§ 57

(1) Devízové povolenie udelené devízovému tuzemcovi alebo devízovému cudzozemcovi podľa doterajších devízových predpisov sa považuje za devízové povolenie podľa tohto zákona, ak sa aj podľa jeho ustanovení naďalej vyžaduje.

(2) Všeobecné devízové povolenia vydané podľa doterajších devízových predpisov strácajú platnosť dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

§ 58

(1) Devízové účty zriadené podľa doterajších predpisov, ako aj právo na spätnú kúpu devíz od devízového peňažného ústavu (§ 13 ods. 3) vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona zostávajú zachované a po nadobudnutí účinnosti tohto zákona sa spravujú jeho ustanoveniami.

(2) Lehoty určené devízovému tuzemcovi na splnenie povinnosti podať hlásenie do devízovej evidencie (§ 9) a na splnenie ponukovej povinnosti (§ 12), ktoré začnú plynúť podľa doterajších devízových predpisov a neskončia sa pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, naďalej plynú a skončia sa až uplynutím 30 dní od začiatku ich plynutia.

§ 60

Zrušujú sa:

- a) zákon č. 142/1970 Zb. o devízovom hospodárstve,
- b) vyhláška Federálneho ministerstva financií a Federálneho ministerstva zahraničného obchodu č. 143/1970 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o devízovom hospodárstve, v znení vyhlášky č. 74/1978 Zb. a vyhlášky č. 91/1987 Zb.

§ 61

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1990.

Čalfa v. r.

aj na mieste prezidenta republiky

podľa čl. 64 ústavného zákona o československej federácii

Kukrál v. r.

- 1) § 10 ods. 2 písm. e) zákona č. 158/1989 Zb. o bankách a sporiteľniach.
- 2) § 10 ods. 2 písm. d) zákona č. 158/1989 Zb.
- 3) § 15 zákona č. 158/1989 Zb.
- 4) Zákon č. 116/1985 Zb. o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Československej socialistickej republike.
- 5) § 7 zákona č. 130/1989 Zb. o Štátnej banke československej.
- 6) § 10 písm. a) zákona č. 130/1989 Zb.
- 6a) Zákon č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov.
- 7) Zákon č. 42/1980 Zb. o hospodárskych stykoch so zahraničím v znení neskorších predpisov (úplné znenie zákon č. 184/1988 Zb.).
- 8) § 14 zákona č. 21/1971 Zb. o jednotnej sústave sociálno-ekonomických informácií v znení neskorších predpisov.
- 9) Vyhláška Federálneho ministerstva zahraničného obchodu a Federálneho ministerstva financií č. 8/1981 Zb. o odberných poukazoch PZO Tuzex.
- 10) Pozri poznámku č. 9.
- 11) Zákon č. 130/1989 Zb.
- 12) Pozri poznámku č. 2.
- 13) Zákon č. 222/1946 Zb. o pošte (poštový zákon).
- 14) Zákon č. 101/1963 Zb. o právnych vzťahoch v medzinárodnom obchodnom styku (Zákonník medzinárodného obchodu).
- 15) Pozri poznámku č. 7.
- 16) Pozri poznámku č. 7.
- 17) Pozri poznámku č. 7.
- 18) § 24 zákona č. 158/1989 Zb.
- 19) § 384 ods. 1 písm. b) Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 20) Colný zákon č. 44/1974 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 21) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

